

ETIKA IN DOBRO UPRAVLJANJE V JAVNEM SEKTORJU

**Seminar o obvladovanju absentizma, diskriminacije,
trpinčenja in korupcije v delovnem okolju**

Dr. Polonca KOVAČ, Fakulteta za upravo

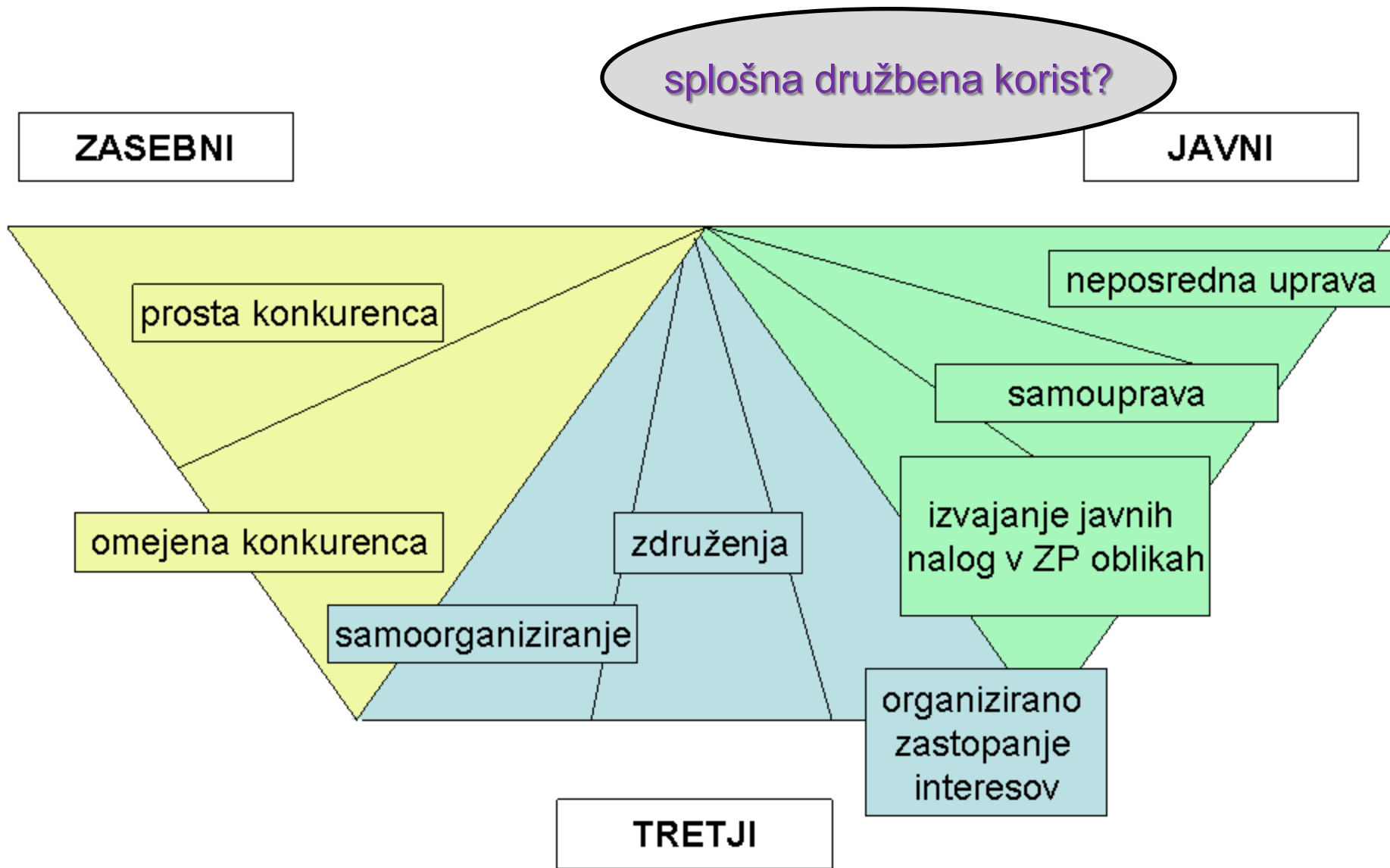
29. 11. 2012

MPJU, Upravna akademija

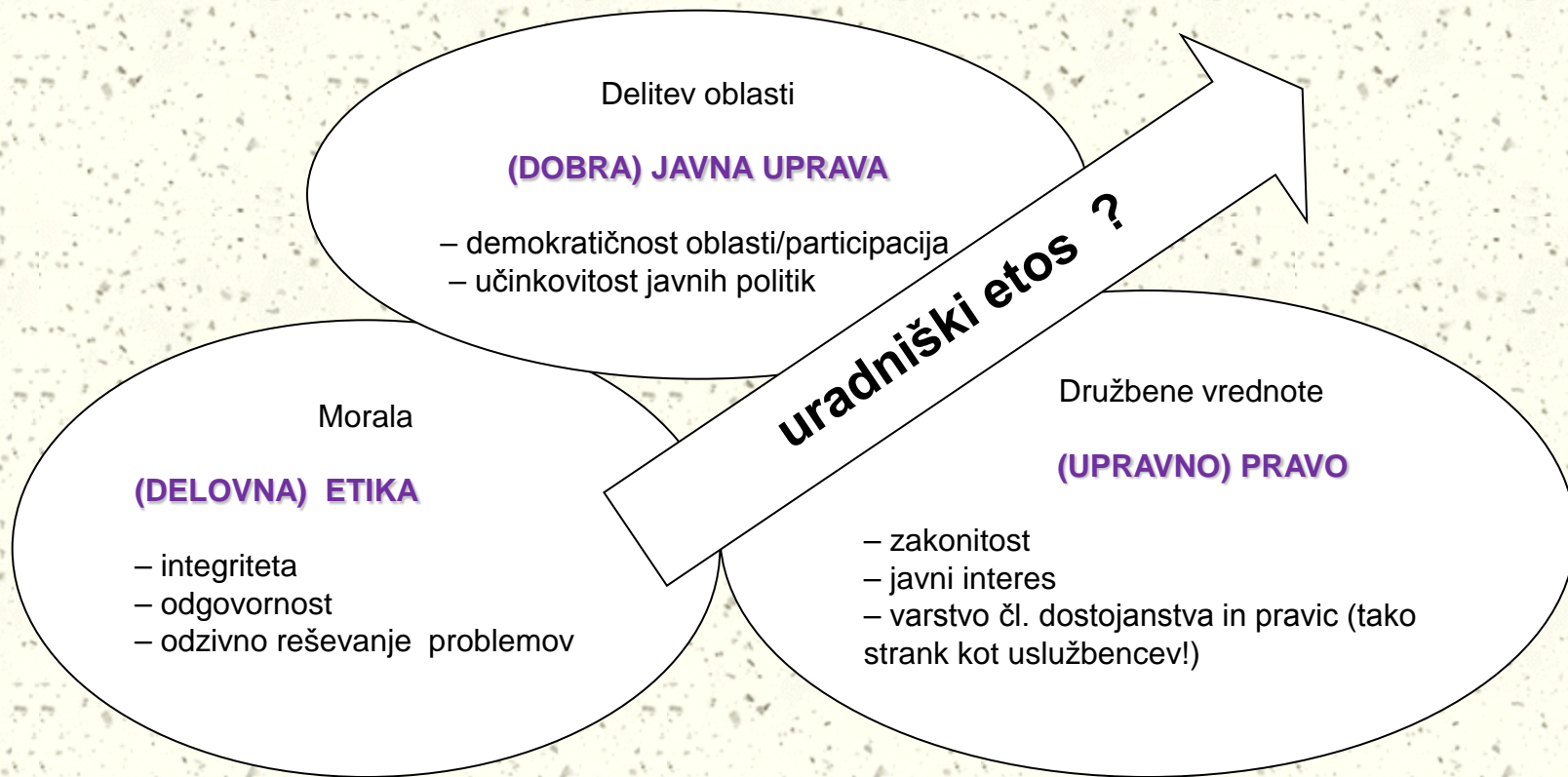
Pojem dobrega javnega upravljanja

- **Klasična doktrina javnega upravljanja** (v javnih/skupnih zadevah):
 - Institucionalna (DZ, vlada) in instrumentalna (JU) raven na temelju delitve zakonodajne in izvršilne oblasti (s sodnim nadzorom)
- **Sodobno razumevanje (good) governance** v evropskem prostoru:
 - Pripoznanje nadnacionalnega soupravljanja in prenosa nalog zaradi kompleksnosti razmerij, zato redefinicija načela delitve oblasti
 - Mreženje družbenih podskupin, vlada (le) koordinator, strateško partnersko sovladanje
 - Def. odgovornosti: predpisi/strokovni standardi+polit.dogovori&etika
 - Dobra uprava je del dobrega j. upravljanja (good administration; 41. čl. Listine EU o temeljnih pravicah)

MULTISEKTORSKI MODEL

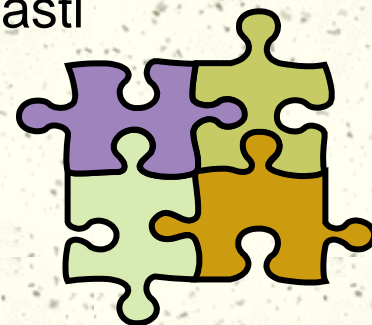

Preplet dobrega upravljanja in (upravnega) prava

Vrednote/načela dobre/ga upravljanja v politiki in javnih politikah (*politics, public policy*)

- Odprtost in transparentnost
- Participacija/izjavljati se na temelju spoštovanje člov. dostojanstva
- Zakonitost in pravno varstvo posameznikov do oblasti
- Uspešnost in učinkovitost
- Skladnost in doslednost, enakost
- Sorazmernost
- Odzivnost, partnerstva, skupno sprejemanje odločitev (ARS)
- Odgovornost (*responsibility, accountability, answerability ...*):
pravno-politična, moralno-etična ...

Kodeks etike javnih uslužbencev (Uradniški svet, ZJU, april 2011)

- 1.: Javni uslužbenci ravnamo zakonito/transparentno/družbeno odgovorno.
- 2.: JU si prizadevamo za dobro Slovenije.
- 3.: JU delujemo odgovorno do naravnega in družbenega okolja.
- 4.: JU ravnamo pošteno/z delom in ravnanjem skrbimo za naš ugled. Delujemo spoštljivo, zaupanja vredno in častno.
- 5.: JU smo predani vrednotam in poslanstvu našega dela, opravljamo ga vestno in odgovorno; izpolnjujemo visoke standarde integritete. S strokovnostjo/odzivnostjo skrbimo za uč/usp/odličnost javne uprave.
- 6.: JU gospodarno skrbimo za stvari, ki so nam zaupane/jih uporabljamo za opravljanje svojega dela in sredstva/podatke/idr. le namensko.
- 7.: JU ne sprejemamo nikakršnih ugodnosti za možen vpliv na odločitve. Ravnanja so profesionalna/nepristranska/neodvisna od zas. interesov.
- 8.: JU skrbimo za razvoj svoje kompetentnosti na strokovnem idr. področjih.
- 9.: Naš odnos s sodelavci in strankami je zasnovan na zaupanju/sodelu; ravnamo iskreno in zanesljivo, zzdržujemo jasne in korektne odnose, ki temeljijo na spoštovanju in osebnem dostojanstvu.
- 10.: JU **podpiramo ravnanje vsakogar v skladu z vodili kodeksa.**

Kateri (neetični) pojavi vplivajo na nezdravo delovno okolje v JS?

- Postavljanje učinkovitosti/racionalnosti pred demokratičnostjo oblasti, neločevanje države kot institucije in organizacije
- Stališče, da uradnik ne ustvarja prava, le izvršuje predpisano
- Držati se postopkovnih pravil pred namenom in načeli postopka
- Nesovpadanje pooblastil in odgovornosti, zadrževanje info
- Politični vpliv na segment uprave/ljanja, ki mora biti apolitičen, partitokracija in korporativizem, zlorabe in nizka kultura strank
- Neenaka/nedosledna obravnava istovrstnih položajev in oseb znotraj JS/JU ali od sodišč navzdol do uprave ...

monopol + diskrecija – odgovornost = korupcija v JU

Nekaj dilem praks v JS RS

- Kdo mora (prvi) delovati etično, torej za dobro upravo?
- Prevezemanje odgovornosti ali izogibanje le tej; na ravni posameznika/organizacije?
- Parcialni pristop ali reševanje življenjskega problema?
- Osredotočenje na vsebino ali formalnosti?
- Kaj pove, da je glavni problem JU RS kršitev rokov?
- Soočenje ali umik ob problemu ali kršitvah drugih?
- Proaktivnost (in upor) ali pasivnost (apatija)?
- ...

Kako ravnam jaz, vsak dan?